

ము సు రు

తన తల్లి చెప్పినమాటలు వింటే గుండెలు బద్దలైనంత పన్నెంది
సరోజినికి—

“ప్రసాద్ కి నిన్ను చేసుకోవటం ఇష్టం లేదుట—మనను మరో
సంబంధం చూసుకో మంటున్నారు—పోనీలే! మరీ మంచిది. ఈ
మాత్రం సంబంధం దొరక్కపోతుందా?”

చాలా నిర్లిప్తంగా చెప్పింది అమ్మ.

పెద్దవాళ్ల లెక్కల ప్రకారం “ఆమాత్రం సంబంధం” దొరుకు
తుందో దొరకదో తెలియదు కానీ, ప్రసాద్ మాత్రం తనకు దొరకిడు.
లోకంలో ప్రసాద్ ఒక్కడే ఉన్నాడు. అతడే తనకు కావాలి.

విధి బలీయమనడానికి కింతకంటె నిదర్శనమేం కావాలి? ఇంతకు
పరిగ్గా నెల రోజుల క్రిందట తనకంటే అదృష్టవంతురాలు లేదని మురిసి
పోయింది.

ప్రసాద్ లాంటి వ్యక్తితో తన పెళ్ళి నిశ్చయం కావటం అదృష్టం
కాక మరేమిటి?

ఆ రోజు తను మల్లెపందిరి క్రింద నిల్చుని ఏదో పరాక్షగా ఆలోచిస్తుంటే పిల్లలా వెనకాలే వచ్చి నిల్చుని పెద్ద మర్యాదిస్తుడిలా "కొంచెం దారి ఇసారా?" అని వినయంగా అడిగి తను ఉలిక్కిపడి పక్కకు తప్పుకోగానే కొంటెగా నవ్వి తన జడలో మల్లెలు కొన్ని తుంపుకుని ఏమీ ఎరుగని వాడిలా తలవంచుకొని పోయే ప్రసాద్ మూర్తి జన్మలో మరువ గలదా?

ఎంతో సంతోషంగా అన్నాడు— "ఇక నువ్వు నాదానివి కావటానికి ఎన్నో రోజులు పట్టదుసరూ! నీకు సంతోషమే కదూ!"—అని.

తను సిగ్గుతో ముడుచుకుపోయింది. అసలు తనకు సిగ్గు పడటమంటే చిరాకు. కానీ, అదేమిటో ప్రసాద్ ముందు నిలబడేసరికి లోకంలోని సిగ్గంతా తననే వరించినట్లు తోస్తుంది.

"ఈ సిగ్గులరాణి 'అనాడు' ఏం చేస్తుందో చూస్తా!" కొంటెగా వాలిన తన కళ్ళలో చూస్తూ అన్నాడు. తనకు శరీరమంతా గగుర్పొడిచింది. "చీ! పాడు మాటలు!" అని అక్కడ నిలువలేక లోపలకు పరుగెట్టింది.

ఎంతలో ఎంత మార్పు!

పొద్దుట నవ్వుతూ కలకలలాడుతూ ఇంటినుండి బయలుదేరిన ప్రసాద్ తిన్నగా ఇల్లుచేరక ఆస్పత్రి చేరవలసి వచ్చింది. ఆతనెక్కిన సైకిలు కారుకు గుద్దుకుంది. ప్రమాదకరమైన గాయాలే తగిలాయి. ప్రాణాలతో బయట పడ్డాడు. కాని, కళ్ళుమాత్రం పోగొట్టుకున్నాడు.

ఒక కన్నుతోపాటు అతనిలోని ఉత్సాహమూ, చైతన్యమూ, చిలిపితనమూ అన్నీ నశించి పోయాయి.

వీడ్చి వీడ్చి సరోజినికి కళ్లు వాచిపోయాయి. ఒకసారి ప్రసాద్ దగ్గరికు వెళ్లి మాట్లాడితే? గుండె స్పందనం హెచ్చింది. అమ్మయ్యా! ఆడదానికింత సాహసమా? అనిపించింది. అయినా ఇది సామాన్య విషయం కాదు. జీవితానికంతకూ సంబంధించినది.

అప్పుడంత అనురాగం చూపి తనను మరపించిన ప్రసాద్ ఇప్పుడిలా అనడానికి కారణమేమయి ఉంటుంది?

సరోజిని ఆలోచించలేకపోయింది. లేనిపోని అనుమానాలతో తనను తాను నాశనం చేసుకునే దానికంటే ప్రసాద్ తో స్పష్టంగా మాట్లాడటమే మంచిదని తోచింది.

రోజూ సాయంత్రం ప్రసాద్ స్టేట్ రైబ్రరీకి వస్తాడని సరోజినికి తెలుసు. అక్కడే అతనిని కలుసుకోవాలని నిర్ణయించుకుంది.

తెరిచిపెట్టిన పుస్తకంలో చేతులాన్ని శూన్యంలోకి చూస్తున్న ప్రసాద్, “ప్రసాద్ అన్న సరోజిని గొంతు వినగానే ఉలికిపడి క్రింద ఉంచిన ‘గాగుల్స్’ వెంటనే కళ్ళకు తగిలించుకుని పేలవమైన చిరు నవ్వుతో సరోజినిని ‘విష్’ చేశాడు.

కూర్చున్నదేగాని సరోజిని తల ఎత్తలేక పోయింది. ఏం మాట్లాడాలో, ఎలా మాట్లాడాలో అంతకంటే తోచలేదు.

కొన్ని క్షణాలు అలా నిశ్శబ్దంలో దొర్లిపోయాయి. ఆ నిశ్శబ్దాన్ని తరించలేక ప్రసాద్—“ఏం పుస్తకాలు కావాలి?” అన్నాడు.

సరోజినికి లోలోపల చాల బాధ తోచింది. తను ఎందుకొచ్చింది విజంగా ప్రసాద్ కు తెలియదా? ఎలానో గొంతు పెగుల్చుకొని “నేను పుస్తకాలకోసం రాలేదు”—అంది.

ఎందుకొచ్చావని ప్రసాద్ అడగలేదు. సరోజిని కళ్ళలో నీళ్లు తిరుగుతున్నాయి.

లేచిపోదామనుకుంది కానీ, అంతేని అభిమానానికి, తన అనురాగాన్ని బలిపెట్టుకోలేక — “నిన్న నాకు అమ్మచెప్పతే నమ్మలేక పోయాను” అంది మెల్లిగా.

ప్రసాద్ మాట్లాడలేదు. సరోజిని ధైర్యంచేసి తలవత్తింది. నల్లని ‘గాగుల్స్’ వెనుకదాగున్న అతని కళ్ళలో ఏ భావమూ ఆమె చదవలేక పోయింది.

క్షణక్షణానికి లజ్జతో ఆమె కృంగిపోతూంది. తన ప్రీత్యాని కింతకంటె అవమానముండదు. పొంగి పొరుకొస్తున్న కన్నీళ్ళను ఆతి ప్రయత్నంమీద అణచుకుంటూ “మన పెళ్లి విషయంలో వెనుకటి నిర్ణయ మెందుకు మారిందో తెలుసుకుందామని....” అంది.

అతను పొడిగా — “అన్నింటికీ కారణా లేముంటాయి?” అన్నాడు.

అతని పురుషహృదయమూ, ఆత్మాభిమానమూ — “నేను కన్ను లేని వాడిని. అందుకని నీకు తగనేమోనని నా నిర్ణయం మార్చుకున్నాను.” అని అననీయలేక పోయాయి.

సరోజిని ఇంక భరించలేకపోయింది. బల్లమీద తల ఆన్చి అంత వరకూ అణచివుంచిన కన్నీటిని స్వేచ్ఛగా ప్రవహింపజేస్తూ “కానీ.... కానీ.... నువ్వు లేకుండా నేను బ్రతకలేనని నీకు తెలుసు ప్రసాద్!” అంది.

ప్రసాద్ తన కన్నీరు ఆమెకు కనబడకుండా ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకుని “తెలిసీ తెలియని నిర్ణయం వీది. అన్నీ తెలిసిన నిర్ణయం నాది. జాగ్రత్తగా ఆలోచించు” అన్నాడు.

“నాది తెలిసీ తెలియని నిర్ణయం కాదు. ఆలోచించకుండా అనటం లేదు. నన్ను అన్యాయం చెయ్యకు ప్రసాద్!” వెక్కుతూ అంది సరోజిని.

ప్రసాద్ కాసేపటివరకూ ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. చివరకు గాఢదిక స్వరంతో “నువ్వంత స్థిరంగా నిశ్చయించుకుంటే నేనుమాత్రం నిన్ను వదులుకోగలనా సరూ!” అన్నాడు.

సరోజిని ముఖం వికసించింది.

ఇన్ని మాటలు తెగించి ప్రసాద్ తో మాట్లాడటం ఇదే మొదటి సారి. ఈ విషయం తలుచుకోగానే సిగ్గుతో కందిపోయింది. కానీ, తను సాధించిన విజయాని కమితమైన సంతోషమూ కలిగింది.

“నేనింక వెళ్ళరానా?” అంది ఎంతో మృదువుగా.

“ఊ!” అన్నాడు తలవంచుకునే.

“ఇంకా కాసేపు ఉండు” అని అననందుకూ, వెనకటిలా తన బుగ్గ మెలిపెట్టనందుకూ సరోజిని దిన్నబుచ్చుకుంది. ఏదో వెలితితో లేచి బయలుదేరింది.

పెళ్ళయిన పది రోజులలోనే సరోజిని సంతోషమంతా మంచులా కరిగిపోయింది. తను ఏ ప్రసాద్ కోసం కిలవరించి తపించిపోయిందో ఆ ప్రసాద్, ఈ ప్రసాద్ ఒకటికాదు.

అనుక్షణమూ, ఒకళ్ళ నొకళ్ళు కవ్వించుకుంటూ చిలిపిగా, దెబ్బ
ల డుకుంటూ, సరదాగా నవ్వుకుంటూ గడపాలని గంపెడాళతో
వచ్చిన సరోజినికి ముఖావంగా, గంభీరంగా, ఏదీ పట్టనట్లుగా, ఏమీ
అక్కర్లేనట్లుగా ఉండే ప్రసాద్ ప్రవర్తన తీరని ఆశాభంగం కలిగిం
చింది.

రోజు రోజుకూ తనకూ ప్రసాద్ కూ మధ్య ఏదో దూరం పెరుగు
తున్నట్లు బాధపడ సాగింది సరోజిని.

కొన్ని రోజులు సిగ్గుతో మొహమాటంతో ఏమీ మాట్లాడలేక
పోయేది. కానీ క్రమంగా ఈ నీరసతను భరించలేక తనే ప్రసాద్ ను
కవ్వించడం మొదలుపెట్టింది.

ప్రసాద్ అన్నిటికీ నిర్వికారంగా ఊరుకునేవాడు. తెల్లవారి లేపే
సరోజిని లేవదీసే గిల్లికట్టాల కన్నిటికీ ప్రసాద్ దగ్గర్నుంచి మానమే
సమాధానం.

ప్రసాద్ కు కోపంరాదు, సంతోషంరాదు. అతను విసుక్కోడు
ఉల్లాసపడడు.

సరోజిని విసిగిపోయింది. తిట్టతే పడవచ్చు, కొట్టినా ఫరవాలేదు.
పోనీ నాలుగు తన్నితే హాయిగా ఏడవనన్నా ఏడవవచ్చు నలుగురూ
ఓదారుస్తారు. కానీ, ఈ గాంభీర్యంతో మానంతో ఎలా వేగటం ?

రాను రాను సరోజినిరోనూ ఉత్సాహం తగ్గిపోసాగింది. ఆశా
భంగంవల్ల ఉడుకుమోతనమూ, తను అర్థంచేసుకోలేని ప్రసాద్ ప్రవ
ర్తనవల్ల ఒక రకమైన కనీ ఆమెలో రోజురోజుకూ పెరగసాగాయి.

తనకు తెలియకుండానే సూటీపోటీ మాటలతో ప్రసాద్ మనసు గాయపరచటం మొదలుపెట్టింది. ఆమెఅలా మాట్లాడినప్పుడల్లా ప్రసాద్ తల ఎత్తి ఒకసారి ఆమె ముఖంలోకి నిశితంగా చూచి తలవంచుకుని వెళ్ళిపోయేవాడు.

సరోజిని విలవిలలాడిపోయేది. తన మాటల వల్ల ప్రసాద్ మనసుకెంత వ్యథ కలుగు తుందో అంతకు పదిరెట్లు వ్యథ ఆమె కూడా అనుభవించేది.

పెళ్ళయి సంవత్సరం గిర్రున తిరిగింది. ఆ రోజు నిద్రనుండి లేస్తూనే సరోజినికి మొదటగా ఆ విషయమే గుర్తుకు వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం కాలంలోనూ జరిగిన మార్పులకు ఆమె బాధపడింది.

తన ప్రక్కనే ప్రకాంతంగా నిద్రపోతున్న ప్రసాద్ ను చూసే సరికి కళ్ళలో నీళ్ళు తీరిగాయి. 'అనవసరంగా దేవతలాంటి ఈయన మనసు నొప్పిస్తున్నాను. పాపిష్టిదానిని' అని తనను తాను తిట్టుకుంది. వంగి మెల్లగా అతనికి మెలకువ రాకుండా మదుటిమీది ముంగురులు వెనక్కు తోసి నుదురు ముద్దుపెట్టుకుంది.

ఆమెలో మళ్ళీ వెనుకటి ప్రేమంతా పొంగింది. "ఎంత తియ్యగా గడ్డపవలసిన రోజులు! నేనే వరకం చేస్తున్నాను" అనుకుని ఆ రోజు నుండీ తమ జీవితాలను తనకు సాధ్యమైనంత సంతోషంగా చేయాలని నిశ్చయించుకుంది.

తలంటి పోసుకుని కొత్తచీర కట్టుకుంటూంటే తనకోసం ఈ రోజు ప్రసాద్ ఏమీ తేలేదన్న భావన మనస్సుకు ముల్లలా గుచ్చు కుంది.

వీమీ అక్కరేదు. ఒక్క గులాబీ తీసుకువచ్చి “సరూ నీకోసం!” అంటే తనెంత పొంగిపోయేది.

సరోజినికి చటుక్కున కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. పొద్దున్నే తను చేసుకున్న నిర్ణయం గుర్తుకు వచ్చి వెంటనే కళ్ళు తుడుచుకుని—

“ఆయన కిట్లాంటివన్నీ పట్టవు. కొంతమంది అంతే” అనుకుని సరిపెట్టుకుంది తీరుబడిగా అరగంటసేపు అలంకిరించుకొని ఫలహారపు పళ్లెంతోసహా ప్రసాద్ దగ్గరికి వచ్చింది.

ప్రసాద్ కుర్చీలో కూర్చుని ఏదో పుస్తకంలో లీనమయి ఉన్నాడు.

స్వతహాగా చిలిపిదైన సరోజినికి అకస్మాత్తుగా ఒక చిలిపి ఊహ తట్టింది. ప్రసాద్ కళ్ళు మూయాలని. ఊహ వచ్చిందే తడవుగా చప్పుడు చేయకుండా వెనకాలే వెళ్ళి ప్రసాద్ కళ్ళమీద చేతులుంచింది.

ఆ ప్రయత్నంలో ‘గాగుల్సు’ జారి కింద పడ్డాయి. ముక్కలయ్యాయి.

క్షణమైనా విడవకుండా ‘గాగుల్సు’ ధరించే ప్రసాద్ తన ‘గాగుల్సు’ బ్రద్దలు కాగానే రుద్రుడయ్యాడు.

“సరూ” గర్జించాడు.

సరోజిని వణికిపోయింది. ఆమెకు నోటమాట రాలేదు. ప్రసాద్ కోపంతో వణికిపోతున్నాడు.

“ఎందుకు నీకింత ఆహంకారం ? ఎందుకా మిడిసిపాటు ? అంత వక్రుపై తెలియటంలేదా ? అసలు మువ్వు ఆడదావివన్నమాట మరచి పోతున్నావు ? చీ”

చీదరించుకున్నాడు.

ఆ చీదరింపు సరోజిని హృదయానికి చురుక్కున తగిలింది. తని
ప్పుడేమంత మహాపరాధం చేసిందని ఇన్ని మాటలనడానికి ? తనకు
అహంకారమా ? మిడిసిపాటా ?

రోషంతో సరోజిని వణికిపోయింది.

“ఏంచేశాను నేను ఆమాత్రం పొరబాటు ఎవరికైనా జరుగదా !
వాకుగాదు! నీకు— మొగవాడినని అహంకారం! నాకేం తక్కువని
నన్నింత అవమానించటం?”

ఈ చివరి మాటలు సరోజిని యథాలాపంగా అన్నా ప్రసాద్ కు
ఎక్కడ తగలాలో అక్కడ తగిలాయి. క్షణంలో అతని ముఖం వివర్ణ
మయింది.

“అవును నీకేం తక్కువలేదు. నాకే ఒక కన్ను తక్కువ. నీ
అహంకారమంతా అదే. నాకు తెలుసు!”

ఈ మాటలతో అసలే ఉడికిపోతున్న సరోజిని పూర్తిగా రెచ్చి
పోయింది. తనేంమాట్లాడుతుందో తనకు తెలియకుండా ఆరిచింది.

“నీకు బాగా తెలుసు. నే నెప్పుడన్నా ఆమాట అన్నావా ? నీకు
ఒక కన్ను తక్కువయినా నిన్నే చేసుకున్నానే? నీ లోటును నా మనస్సు
లోనే అణచుకుని నిన్ను మనసారా అభిమానిస్తున్నానే?” ప్రసాద్ మన
స్సులో జ్వాలలు లేచాయి.

“ఓహో! స్వార్థ త్యాగిని! ఎవరుచెయ్యమన్నారు నిన్నింత త్యాగం?
నీ జాలీ, దయా ధర్మాలూ ఎవరు కోరారు ? ముఖంగా ఉన్న నా జీవి
తంలో కావాలని ఎవరు ప్రవేశించమన్నారు ? నువ్వు సృష్టించిన వర

కానికి ప్రతిఫల మియ్యగలిగే శక్తి నాకు లేనిమాట నిజమే! ఇందులోనుంచి విముక్తి ఎప్పుడో తెలియటంలేదు.”

సరోజిని మనసు ముక్కలు ముక్కలయింది.

“విముక్తా? నేనూ అదే కోరుకుంటున్నాను. నేను దిక్కులేని దాన్ని కాను. నన్ను ఆదరించి అభిమానించే తల్లితండ్రులున్నారు. భర్త ప్రేమకు నోచుకోని దాన్నయినా, తల్లిదండ్రుల అనురాగాన్ని పొందగలను.”

“నాకేం అభ్యంతరం లేదు.”

“థ్యాంక్సు, ఇవాళ సాయంత్రమే బయలుదేరుతున్నాను.”

ప్రసాద్ మాట్లాడకుండా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

సరోజిని పరుపుమీద వారి దిండులో తల దూర్చి గుండెలబరువు కరిగిపోయేలాగ వీడిచింది.

బయటకు నడచిన ప్రసాద్ ఒకస్థారి జరిగినదంతా సింహావలోకనం చేసుకున్నాడు. ‘కాస్త తొందర పడ్డానా?’ అనుకున్నాడు. అయినా సరోజిని అహంకారం తలుచుకునేసరికి, అతనికి కోపం అగ్గలమైంది. “అనుభవించనీ! తర్వాత పశ్చాత్తాప పడుతుంది.” అనుకున్నాడు.

సరోజిని ఏమైనా మనసు మార్చుకుంటే తనుకూడా సర్దుకుండా మనుకున్న ప్రసాద్ ఇంటికి వచ్చి సామాను సర్దుకుని సిద్ధంగా ఉన్న సరోజినిని చూచి తన మనస్సు మరింత గట్టిచేసుకున్నాడు. ఎర్రగా వాచివున్న ఆ కళ్లు ఉబ్బిన ఆమె ముఖమూ, అతనిలో జాలి కలిగించకపోలేదు. అయినా నిగ్రహించుకున్నాడు.

సరోజినికి దుఖం పొంగుకు వస్తూవుంది. ఎంత అణచుకున్నా అణగకుండా కళ్ళలో నీళ్లు తిరుగుతునే ఉన్నాయి.

ప్రసాద్ నోటి వెంటి బిడ్డ అనునయ వాక్యము, చిన్న ఓదార్పు మాట వచ్చినా, తన ప్రయాణ మానుకుని ఉండేది. అన్ని మాటలు పడి తన తప్పేమీ లేకపోయినా మళ్ళీ తనే అతనికి లొంగి పోవడానికి మనసు ఒప్పుకోలేదు.

కన్నీటి తెరలు అడ్డు రావటం వలన బయలు దేరేముందు ప్రసాద్ ముఖమైనా సర్దిగా చూడలేక పోయింది. ప్రసాద్ వంచిన తల పెత్తెత్తలేదు.

తన కెంతమాత్రమూ ఇష్టము లేకపోయినా సరోజిని తల్లిగా రింటికి చేరింది. ప్రతిరోజూ పోస్తువాడి కోసరం ఆశగా ఎదురుచూసేది. రోజులూ, వారాలూ, నెలలూ గడిచిపోతున్నాయి.

వెనుకటి ఉత్సాహమూ, చైతన్యమూ నశించి, క్రమంగా నిర్జీవంగా తయారయింది.

అకస్మాత్తుగా సరోజినికి పిడుగులాంటి వార్త వినిపించింది— ప్రసాద్ ప్రాణాపాయానికికూడా తెగించి కంటిఆపరేషన్ కు సిద్ధపడాడని.

ఈ వార్త వినగానే ఆమె అభిమానమూ, రోషమూ అన్నీ కరిగి పోయాయి. సశ్చాత్రాపంతోనూ, ఆర్తితోనూ కదిలిపోయింది.

“నిండుమనిషివి ఇప్పుడే ప్రయాణమెందుకు? వద్దం” టున్నా వినకుండా బయలుదేరింది.

తన శరీరాన్ని తను లెక్కచేయకుండా ప్రాణాలన్నీ ప్రసాద్ మీద ఉంచుకొని సేవచేసింది.

ప్రసాద్ కు స్మృతివచ్చి కళ్ళు తెరవగానే చెయ్యిమీద తలఅన్ని కూర్చున్న సరోజిని కనిపించింది.

అతని మనస్సులో వెంటనే ఏదో ఒక అనిర్వచనీయమైన ఉద్యేగం చెలరేగింది. “ఏం? నా కన్ను వచ్చిందని తెలిసి వచ్చావా?” నీరసంతో కృశించివున్న సరోజిని ఈ మాటలతో శిల అయింది.

“కాదు-ఇక్కడి డాక్టర్లనడిగి నా రెండుకళ్ళూ పీకించుకుందామని.” అని నిర్ణీతంగా నడిచి అక్కడనుండి లేచిపోయింది.

లేచి నడుస్తున్న సరోజిని కడుపుమీద ప్రసాద్ దృష్టి పడేసరికి అతని హృదయమంతా సంతోషంతో నిండిపోయింది.

సరోజిని తనకీ విషయం చెప్పకుండా దాచింది.

పరాకుగా వున్న ప్రసాద్ “మిస్టర్” అన్న వర్షు పిలుపు విని ఉలిక్కిపడి అటు తిరిగాడు.

నర్సు కాసేపు తటపటాయించి—“మీ వ్యక్తిగత విషయాల్లో కలుగజేసుకుంటున్నందుకు ఊహించండి. ఆవిడ దగ్గర దగ్గర వారం రోజులనుండి మీరు స్మృతిలేకుండా ఉన్నప్పుడు నిద్రాహారాలు లేకుండా మీ మంచందగ్గర పడిగాపులు పడివుంది. స్మృతి వచ్చిరాగానే మీ రామె నలా నొప్పించారు. మీ వ్యక్తిగత కలహాలెలావున్నా, నిండుమనిషి కనుక కనీసం ఆమె ఆరోగ్యం దృష్ట్యా అయినా మీ రలా ప్రవర్తించడం భావ్యంకాదు, ఊహించండి”. అనేసి అక్కడనుండి వెళ్ళిపోయింది.

ఒక నర్స్ చేత అలా చెప్పించుకోవలసి వచ్చినందుకు చాలా సిగ్గుపడ్డాడు.

“కనీసం ఆమె ఆరోగ్యం దృష్ట్యా అయినా” అని నర్స్ అన్న మాటలు పడేపడే అతని చెవులలో గింగురుమంటున్నాయి. చాలా రోజులకు అతని మనసంతా ఒక విధమైన ఉల్లాసంతో నిండిపోయింది.

